2ՐԴ ՏԱՐԻ — ՈՒՐԲԱԹ 25 ՄԱՐՏ 1894 — ԹԻՒ 764

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՇՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԷՍԿԻ ՊԱՆԿ ՕՍՄԱՆԻ
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն
ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal HAÏRÉNIK
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTT.

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գոլոյ համար	300 թիւ	75 ղրշ.	մէջիտ
» »	150 »	40 »	»
Գաւառներու	300 »	100 »	»
»	150 »	50 »	»
»	75 »	25 »	»
Օտար երկիր	300 »	25	ֆրանք
Ռուսիա	300 »	10	րուպլի

Թղթատարի ծախքը խմբագրութեան վրայ
(Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրշ. փուլը 100 ղրուշի տեղ)։

غلطه ده عثمانیه بانق اسکی عمارتنده حیرنیك غزه سی اداره سنه

10 ՓԱՐԱՅ

ԱԻՈՒՐ ՊԱՏՇԱՃԻ

Պատմաբերթասանէն դրուած չըր-
ջաբերական մը կը պատասխէ Գալ-
ոյ քաղաքներուն միայն «աւազ
պատաճիւ» նկատելու վրայ խօսիլ։

Օրինակ մը տանք թէ քաղաքնե-
րէն ոմանք ի՛նչ տեսակ «բնական
ազատութեամբ» կը յաւան մարդիկ
ժողովուրդը իր հոգեկան մեղքերէն։

Գոլոյ հայաստանի թաղերէն մէ-
կուն քարոզիչը լեզուաբանական
խնդիրները նկատի կ'ընուէ իր պեր-
ճախօսութեան, ու վեհեկ կ'անուա-
նէ Աստուծոյ տաճարին մէջ աշ-
խարհաբարեանները։ Իրաւունք չու-
նի՞ պահանջելու իրմէն որ յարգէ
եկեղեցին սրբութիւնը, ուր կոյր
կիրքը պէտք չէ արձագանգ գտնէ։

Ներելով լեզուի զարատ-
ղութիւններէն, այդ քարոզիչը յոյ-
ատաբատած է թէ օգտագործողներն են որ
կը կտրեն ժողովուրդին աչքին առջեւ
եկեղեցականութեան վարկը։ Բայց
կը ներկ՞ մեզի յիշեցնել թէ Քրիս-
տոսի պատուիրէն մը վարկը իր վարքին
է՞ փող սրբակեաց ըլլան, ազնիւ,
անշահախնդիր ու պարտաճանաչ, այն
ատեն միայն իսկ չարամիտ օգա-
գործն ալ անզօր կը մնայ իրենց
դէմ, ատեն որ բարեպաշտներուն
սիրտը իրենց հետը կը բաբախէ։

«Աւազ պատշաճի» քարոզիչներուն
ամէնէն յիշեցնենք թէ երբեմն խըն-
դրկնիք մեր Հայր սուրբերէն ու
Սրբազաններէն որ իրենց քարոզնե-
րուն մէջ քիչ մըն ալ հոգածու ըլ-
լան խեղճ, ադքատ ժողովուրդին ա-
ռողջութեանը։ Ա՛յդ Հայրը լսելի ե-
ղած չէ մինչեւ հիմա։ Ո՞րքան հեշտ
է բացատրած ճամբէ մը միշտ երթալ
քան թէ գանել նոր ուղի մը։ Ա-
նանց յաւատամքու սակայն վերա-
դառնանք մեր առաջարկին։

Մեր ժամանակին մէջ ամէն ա-
ռնէ աւելի հոգածութիւն կայ ըն-
տելացնելու ժողովուրդը առողջապա-
հութեան պատուէրներուն։ Օրա-
դրութիւնը արդէն չատ կարեւոր
տեղ մը կը նուիրէ այդ խնդրին.
բայց ժողովուրդին նա մանաւանդ այն
դասը որ ամէնէն աւելի պէտք ունի
առողջապահութեան կանոններուն,
լսելի չի կարգար, միայն թէ տաճա-
րին դռնէն միշտ ներս կը մտնէ։
Իսկ Աստուծոյ ըլլայ, ըսեր, ի՞նչ կը
հասկնայ, ի՞նչ օգուտ կը քաղէ
պանդուխտը, արհեստաւորը այդ-
ոսկեզարեան լեզուներէն, որ կ'ելլէ
անոնց վրայ կը ճաւէք։ Գաղա-
փա՞ր մը ունիք, գրեցէք եթէ կըր-
նաք։ Ամէն յետադիմական դպա-
վար պաշտպանող թերթ չունինք մեր
մէջ։

* * *

Դառնանք մեր դասին։ Եկեղե-
ցւոյ բոլոր առողջապահութիւն քա-
րոզիչը սկսած է նայն իսկ Անգլիոյ
մէջ ալ այս օրերս ընդունելի դա-
դափար մը գտնել։ Անգլիացիները
իրենց գործնական միտքը կ'ուզեն
տանջարին մէջ ալ մտցնել։ «Եկեղե-
ցւոյ առողջապահութեան ընկերու-
թիւնը» այս օրերս կը պահանջէ որ
հոգեզատեան ծանէն յետոյ հօթե-
ներորդ կիրակին համաձայն «առող-
ջապահութեան կիրակիի» ու այդ
օրը եկեղեցիներու մէջ քարոզիչները
խօսին միայն մարդուխնդրի առարկա
եղող եկեղեցիներու վրայ, խօսին միքրոպի վրայ, ջրսի վրայ, լոյսի վրայ, ատրափոխիկ հի-
ւանդութիւններուն վրայ։

Կը յիշեցնենք մեր քարոզիչնե-
րուն թէ Անգլիոյ մէջ լուացու-
թիւնը, զիքրը ահագին քանակու-
թեամբ ատրաճուած են, ընդերե-
յումը չատ սովորական բան մը ե-
ղած է, առողջապահութեան ընկե-
րութիւնները բազմաթիւ են, ե-
ւ սակայն այս ամէնը բաւական չհա-
մարելով դեռեւս կ'ըլլայ քարոզչին,
վան ալ կարգադրողներուն թիւը
ինչքան մեծ ըլլայ, եկեղեցի գա-
գողներուն թիւը չատ աւելի մեծ է
ապահովիս ամէն կողմէ։ Ու յետոյ,
հաւատացեալին համար ատաւածա-
յին հրամանի մը չէ՞ նմանելը քարոզ-
չին բերնէն եղած պատուէրները, ու
անոր համար չէ՞ որ եկեղեցիի հոյ-
րաւանները իրենց ժամանակին պա-
գաստութիւններուն համեմատ առողջա-
պահութեան կանոնները կրօնական
օրէնքներու չարքին մէջ անցուցին։

Թո՛ղ չատարիւն թէ մեր քա-
րոզիչներէն չատեր դիւրութիւն չու-
նին առողջապահիկ ընդարձակ ու-
սումնասիրութիւններ ատանալու, քանի որ
օտար լեզուներու ծանօթ չեն։ Մի-
թէ հայերէն օգտակար գրքոյկներ
չունինք մեր ազգին համար։ Հրա-
տարակուածները, հայերէն լեզ-
ուով դրքերը չէ՞ն բաւեր իրենց ա-
ռաջնորդելու։ Իրենց մտիկ ընտելա-
ցած ամենաատուար մեծատառութ-
իւնը մոքէն իսկ չանցնիր թէ
այդպիսի բաներ գրուած են մեր
լեզուին մէջ։

Պարզ խօսեցէք, իջէք մինչեւ այդ
ժողովուրդին մոքին։ Ո՞չ ապարին
բարոյական կեանքի մէջ խանարհու-
թիւնը չատ անգամ բարձրութիւն
է. «Ոչ խանարհեցուցանէ զանձն
բարձրացոյն»ն պիտէք։ Եթէ ձեզի
մտիկ ընողները «առողջութիւն» բա-
որ չեն հասկնար՝ «ապրութիւն» ը-
սէք, բայց օգտակարը միշտ անոր
մոքին մէջ մտցուցէք։ Լեզուի մաք-
րութիւնը ինքնիրենը կատարեալ մը,
բայց կրթուած մարմնի մը, վճա-
ռած պատի մը տեսը ա՛լ չի գար։

ՎԻՃԱԿԱԳՈՅՑ

Պատմաբերթասանի Ամբաստանա-
րի դիւանը Վարչութեան ներկայա-
ցուց 1893 յունիս 1 էն մինչեւ 31
դեկտեմբեր Գալոյ 36 թաղերուն եւ
Ազգային Հիւանդանոցին մէջ պա-
տահած ծնունդներուն եւ մահերուն
ցուցակը որ հետեւեալն է.

ԾՆՈՒՆԴ

Ամիս	Արու	Էգ	Գումար
Յուլիս	48	52	100
Օգոստոս	69	65	134
Սեպտեմբեր	52	47	99
Հոկտեմբեր	42	48	90
Նոյեմբեր	47	47	94
Դեկտեմբեր	48	50	98
	306	309	615

Այս ծնունդները տեղի ունեցեր են հետեւեալ թաղերուն մէջ.

Թաղ	Արու	Էգ	Գումար
Սկիմաղի	1		1
Բերա	31	40	71
Թաբեմ Փաչա	3	6	9
Գարաքիօմրիւկ	4	10	14
Գարթալ	4	4	8
Գանտիլի	2	1	3
Գասըգիւղ	18	11	29
Գնալը Կղզի	3	3	6
Գումգանճուգ	8	8	16
Գումգափուի դուբա	11	19	30
Գուրու-Չէշմէ	1		1
Եէնի գաբու	10	16	26
Եէնի գիւղ	1	2	3
Էյուպ	3	1	4
Իսկիւտար (Ս.Խաչ)	12	11	23
» (Ս.Կրպտ.)	12	17	29
Թօփ գաբու	12	7	19
Խասգիղ	19	11	30
Կէտիկ Փաչա	22	26	48
Ղալաթիա	13	9	22
Մայր եկեղեցի	38	27	65
Մաքրիգիւղ	6	2	8
Նաալը գաբու	9	11	20
Պալատ	7	18	25
Պէչքթաչ	11	4	15
Պօյանը գիղ	1	2	3
Պէօյուք Տէրէ	5	7	12
Պէյքօզ	4		4
Բումլի Հիսար		2	2
Սմիւռնա. (Ս.Գէորգ)	12	14	26
» (Եէնի մահալէ)	7	9	16
Օրթագիղ	15	10	25
Ազգ. Հիւանդանոց	1	1	2
	306	309	615

Մ Ա Հ

Ամիս	Արու	Էգ	Գումար
Յուլիս	51	44	95
Օգոստոս	50	58	108
Սեպտեմբեր	69	49	118
Հոկտեմբեր	57	45	102
Նոյեմբեր	101	51	152
Դեկտեմբեր	170	86	84
	412	333	745
Հիւանդանոց	170	34	204
	582	367	949

Այս մահերը պատահած են հետեւեալ տեղատանքը.

Տեղ	Արու	Էգ	Գումար
Հիւանդանոց	170	34	204
Ա.յ-Սթեֆանօ	1	2	3
Բերա	55	56	111
Գաբաճեաշա	9	11	20
Գարաքիօմրիւկ	2	4	6
Գարթալ	5	3	8
Գանտիլի	1	1	2
Գասըգիւղ	13	11	24
Գնալը Կղզի	2	1	3
Գումգանճուգ	12	18	30
Գումգափուի դուբա	8	3	11
Գուրու-Չէշմէ	6		6
Եէնի-գաբու	7	6	13
Եէնի-գիւղ	3	1	4
Էյուպ	4	3	7
Իսկիւտար(Ս.Խաչ)	16	14	30
» (Ս.Կրպտ.)	21	8	29
Թօփ-Գաբու	8	5	13
Խասգիւղ	24	23	47
Կէտիկ փաչա	19	8	27
Ղալաթիա	31	6	37
Մայրեկեղեցի	62	54	116
Մաքրիգիւղ	14	5	19
Նաալը-Գաբու	11	16	27
Պալաթ	12	13	25
Պէչքթաչ	17	10	27
Պօյանը-գիւղ	2		2
Պէյօղլուքտէ	7	2	9
Պէյքօզ	2	3	5
Բումլի Հիսար	5	2	7
Սմիւռնա. (Ս.Գէորգ)	20	19	39
» (Եէնիմահալէ)	3	5	8
Օրթագիղ	10	20	30
	582	367	949

ՄԵՌՈՂՆԵՐՈՒԻՆ ՏԱՐԻՔԸ

Վերոյիշեալ 949 վախճանեալները տարիքի կողմէ հետեւեալ տասրաբաժանումները ունին.

			Արու
1	ին 5	տարեկան	98
6	» 10	»	22
11	» 15	»	31
16	» 20	»	40
21	» 30	»	119
31	» 60	»	381
61	» վեր	ձեր	258
			949

Հիւանդանոցի մեռնողներուն մէջ կան.

1	մանուկ	
5	հոգի	11էն 15 տարեկան
11	»	16էն 20 »
39	»	21էն 30 »
100	»	31էն 60 »
48	»	60էն վեր

* * *

Ինչպէս կը տեսնուի այս բաղդատութիւնները վիճակագրութեան, Հիւանդանոցի մէջ պատահած ծնունդներն ու մահերը վեր-ջնական կերպարանքներուն առնելէն կը վերջին 6 ամսուան մէջ 613 ծնունդ եւ 745 մահ ունեցեր ենք։ Ծնած՝

305 արու դէմ 412 արու մեռեր, եւ
308 էգի » 333 էգ մեռեր են։

Պատմաբերթասանի Ամբաստանաւորի դիւանին ընդհակառակ ըլլալու ենք այս մանրամասն տեղեկագրին համար որ բաւական լոյս կը սփռէ Գալոյ հոգեբանական ամման կամ նուազման խնդրին վրայ։ Միայն կը փափաքինք որ գատուած ըլլային տարիքներու չարքին մէջ նաեւ կիներն ու էրիկ մարդիկ ալ, որպէս զի կարենայինք բաղդատական աւելի մանրամասն ուսումնասիրութիւն մը ընել։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Բարիզ գացողները անտարակոյս կը ճանչնան, բայց անկից դուրս ալ չատեր իմացած են Նորաձեւութեանց վիճաբարի վաճառատունը, Լուվրը։ Լուվրի Պալատին պիտոց, հինգ յարկով հսկայ շէնք մըն է, որուն առջեւէն կիները ապրիլ սարսուռով մը կ'անցնեն, աչքերնին հրապուրուած այն բոլոր դիւթական կերպասներէն որոնք ցուցափեղկերուն հաեւէն իրենց կը ժպտին, խոստմնալից հրաւէրի մը պէս թելադրական։ Լուվրը՝ ճարտարագործութեան մեծ պալատն է, անսահման հաւաքածոն ճաշակի եւ խելքի արուեստներու, ուր ամէն բան կը գտնուի էն ճոխ քաակէն էն թեթեւեւին համար։

Այսպիսի անհուն հաստատութիւն մը բնականաբար մէկ հոգիի սեփականութիւն չէր կրնար ըլլալ։ Բաժնետէրերու ընկերութեան մը սեփականութիւնն է Լուվրը։ Տարեկան գործառնութեանց գումարը 250 միլիոն ֆրանքը կ'անցնի, չատ մը երկրորդական պետութիւններու եկամտացոյցէն չատ աւելի։

Վերջերս բաժնետէրերէն երկուքին միջեւ տեղի ունեցած դատ մը ցոյց կուտայ թէ Լուվրը ի՛նչ ահագին հարըստութիւն կը ներկայացնէ։

Լուվրի ընկերութիւնը 440 բաժին ունի։ Այդ բաժիններուն 172½ը կը վերաբերի Պ. Շոշառի, 172½ը Պ. Հանոթօի, եւ մնացեալ 90ը 17 զանազան անձերու։

Արդ, պէտք է գիտնալ որ Լուվրի իւրաքանչիւր բաժնեմասէն տարեւ տասրի 22,000 ֆրանք չափ կը բերէ, որով Պ. Շոշառ ու Պ. Հանոթօ տարին Լուվրէն կը չափին 3,795,000 ոսկի ֆրանք (165,000 օսմ. ոսկի)։

165,000 ոսկի տարեկան եկամո՛ւտ միայն Լուվրէն։ Հիմա դիւրին է ըմբռնել նաեւ Պ. Շոշառի համար մանաւանդ պէտք է ի՛նչպէս այնքան առատաձեռնութեամբ կը բաշխէ իր դրամը Բարիզի բարեգործական հաստատութեանց, եւ ի՛նչպէս գեղարուեստական գործերու վաճառման մէջ ինք է վերջին բարձրագոյն գինը տուողը։ Կը յիշուի թէ Պ. Շոշառ էր որ 800,000 ֆրանքի գնեց Միլէի հռչակաւոր Անձեղիւսը, թող չըսուի որ ֆրանսական գլորոցին պարծանքն եղող նկարներէն մին ինչ Ա-մերիկացիներու ձեռքը։

Կարելի է ըսել թէ Պ. Շոշառ իր սիրտը բաժնած է գեղարուեստի եւ կարօտեալներուն միջեւ։

* * *

Առատաձեռնութեան գեղեցիկ օրինակ մը կուտայ այն միւս ֆրանսացին որ սակայն, հազուագիւտ համեստութեամբ մը, կը ծածկէ իր անունը։

Նկարիչ-բանաւորներու ընկերութեան գործակցական պանքային տեղերը վերջերս նամակ մը կ'ընդունի անծանօթ մարդէ մը, սա պէս գրուած.

«Կ'ուզեմ ձեզի օգնել... Չէի ուզեր անհանգիստ ընել դեզ, բայց առողջական վիճակս չի ներեր ձեզի գալ. եթէ հաճիք այս օրերս տունս հանդիպիլ, 50 հազար ֆրանքի չեք մը պիտի յանձնեմ ձեզի Գործակցական Պանքային համար։ Բայց մի՛ խօսիք այս նուէրիս վրայ, եւ ծածուկ պահեցէք անունս։»

Տեղերը վազեց գնաց անմիջապէս, չէքը առաւ, 50,000 ֆրանքը գանձեց եւ հեւ ի հեւ վազեց իր ընկերներուն տարաւ ուրախութ։

Մէկ քանի օր ետքը, առատաձեռն նեւրատուն փափաք յայտնեց ընկերներէն մէկ քանին ճանչնալու եւ ան ա-տեն...

Սիրուն պատմութիւն մը կայ վըր չինք դիտեր մէկ ծանօթ է ձեզի։ Բէն-զո անուն գինուոր մը առնինք իր հօրը նամակ մը գրեց որ հաշակաւոր եղած է։ «Կապաշեմ, 2 ֆրանք գրկեցէք ինձի, եթէ չատ նեզութիւն չպիտի պատճառէ ձեզի» Ցեսոյ, բէնզո ուրիշ բանի վրայ կը խօսէր։ «Գալով 5 ֆրանքին, կը չարունակէր քիչ մը անդին, եթէ ձեզի չատ նեղութիւն չպիտի պատճառէ, չատով գրկեցէք, մեծապէս գոհ պիտի ընէք զիս։» Եւ վերջապէս, նամակը վերջացնելով, «Գանալով մեր 10 ֆրանքին, չատով գրկեցէք, նեղուեր կէ թէ չէք նեղուեր՝ հոգս չէ, կ'օգտէ որ գրպանս ըլլայ։»

Առատաձեռն նեւրատուն ասոր մօտ լեզու մը բանեց բանուորներուն։ «Պարոն, ըսին իրեն, եկած ենք ընդհակառակ ըլլալու ձեզի այն 50,000 ֆրանքին համար զոր...

—Ցիսո՞ն հազար, ըսաւ նեւրատուն անուշ ձայնով մը, սիրալ չըլլայ։ 150,000 ֆրանք ըսել կ'ուզէք։

Եւ 100,000 ֆրանքն նոր չէք մը յանձնեց իրենց, բարի յաջողութիւն մաղթելով։

Ատկից քիչ մը ետքը, բանուորներու ընկերութիւնը իմաց տուաւ իրեն թէ նեւրատուութիւնը պիտի հրատարակէր նեւրատուին անունը ծածկելով։ Ասոր վրայ, նեւրատուն հետեւեալ նամակը գրեց.

«Եթէ կ'ուզէք այս մասին խօսիլ, սա չափ գրեցէք ինձի. «Գործակցական ընկերութեանց բարեկամ մը 150,000 ֆրանք նուէր ատացանք։ Այդ բարեկամը կը մտածէ այս գումարը կիսիսպատկել միւնչեւ մոլիի վերջը։»

Ատկից աւելի փափկութեամբ վարուիլ կարելի չէ։ Այսչափ համեստութիւն թերեւս աւելորդ թուի ոմանց, բայց՝ այս օրինակին քով՝ ի՞նչ կ'ըսէք այն մարդերուն որոնք ազգասէր մը 10 փարա ըսած առեններին չորս կողմերին կը նային հպարտութեամբ՝ իրենց մեծագործութիւնը վիպ բռնելու համար անցորդները։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի

ԹՈՒԼՈՒԶ, մարտ 24

Թուլուզ Ֆրանսայի նշանաւոր քաղաքներէն մէկն է թէ՛ իր կարեւորութեամբ, թէ՛ իր չէնքերով եւ թէ՛ իր պատմական անցեալով։ Տակաւին կարելի է տեսնել հին փառաւոր չէնքերու մնացորդներ, ինչպէս Մեծ Կրկէսը, մը նացորդ հռոմէական փառաւոր տիրապետութեան. նշանաւոր է նոյնպէս Հանրի Դ. ի աչտարակը որ տարիներու բեւեռն տակ կը չարունակէ անխախտ իր գոյութիւնը։ Իսկ Թուլուզի իրական փառքը կը կազմեն արդի փառաւոր հաստատութիւնները որոնցմէ յիշատակութեան արժանիները պիտի ջանամ նկարագրել։

Երբ մէկը Ֆրանսայի հարաւային գաւառներուն մէջ ճամփորդէ, անկարելի է որ չլսէ հռչակաւոր Քարիթոլ պալատին գովեստը։ Քարիթոլ քաղաքին ճիշդ կեդրոնը փառաւոր չէնք մըն է, նշանաւոր իր հնութեամբ, պատմութեան մէջ կատարած դերով եւ բովանդակութեամբ։ Երեք մասի կը բաժնուի. Մեծ Թատրոնը, Քալաքպետութեան պալատը եւ Նկարչական ցուցահանդէսը։ Թատրոնը Ֆրանսայի չքեզագոյններէ մին է իր ճարտարապետութեամբ եւ ճոխութեամբ։ Զորս յարկի բաժնուած է, ամէն յարկ ամիսիթատրոնի ձեւով կառուցուած ոսկեզօծ կամարներով։ Աթոռներ՝ ոսկեզօծ ծաղիկներու մէջ վարթնուած՝ պատերը կը ծածկեն. ձեղունը հրեշտակներու եւ ուրիշ զանազան զարդերու զրկընդհատ նուագին ձեւացած է, որոնք զանազան տեսարաններ կը ներկայացնեն։ Ստորին մասը քանդակներով եւ ոսկեայ փունջերով զարդարուած է։ Ձեզը կլոր է, այնպէս որ ամենավերջին հանդիսատեսը կարող է ըրջ կերպով լսել դերասաններու ձայնը։ Այս Թատրոնը Թուլուզցիներուն պարծանքը կը կազմէ։ միայն բաւ է ըսել թէ միլիոններ ծախսուած են այս պալատը կառուցանելու, ցոյց տալու համար թէ առհասարակ քաղաքն իրենց պարտաւորութիւնը ինչպէս կը կատարեն։ Գեղասէր դերասանները 20 հոգիէ չափ են այր եւ կին, իսկ 100 հոգիէ կը բաղկանայ պարերգը։ Երաժիշտներու խումբը արուեստագէտներէ կը բաղկանայ եւ կարող է ամենադժուարահաներն իսկ գոհացնել։

Նկարչական ցուցահանդէսը մեծ սրբատ մը է որու երկու կողմը Թուլուզի արուեստագէտներուն նկարները ի տես դրուած են։

Երկրորդ հետաքրքրական հաստատութիւնն է Բնաբանական պարտէզը։ Ընդարձակ տարածութիւն ծաղիկներու եւ ծառերու, որու կեդրոնը չինուած է արուեստական կղզի՝ լճակի մը մէջտեղ։ Կղզին ծածկուած է ընտիր ծառերով, որոնց ճիւղերը իրար խառնուած կը հովանաւորեն փոքրիկ օձապտոյտ ճամբաներ որ կղզին իր վրայ կ'երթեն. տեղ տեղ նստարաններ դրուած են, ուրկից կարելի է դիտել ծառերուն մէջէն սպիտակ կապարեղէն երկար վիզերը։ Կղզին չորս կողմէն ջրվէժներ մէջ կառուցած են փոքրիկ խրճիթ մը կարապներուն համար, ծառերէ ծաղիկներէ չքնաղատեսակ ուր ամենահետաքրքիր աչքերն իսկ չեն կարող թափանցել։ Կղզիին ստորոտը քարայրներ փորուած են վայրի գազաններ բնակեցնելու համար, մինչդեռ ուրիշ մէկ կէտին ակնադրիւր մը կը բղխի եւ կղզին իւար գահավիժելով ամերիկեան ջրվէժներուն տեսարանը կ'ընծայէ։ Պարտէզին միւս կողմը կը գտնուի մեծ ասպան մը ուր կը բնակին կէտ ձկեր եւ ուրիշ ծովային կենդանիներ։ Ամէն կողմ սփռուած կարելի է տեսնել զանազան երկրներու տնկիներ որոնց մէջ դրուած են լամպեր, սիրամարգներ, եղջերուներ, յաւազ մը, տեսակ տեսակ կապիկներ, թռչուններ եւայլն։

Բուսաբանական պարտէզին մասը կը կազմեն նոյնպէս քաղքին մեծ ջերմոցները ուր մեծ խնամքով կը պահեն հազուագիւտ տունկեր, ինչպէս նաեւ բնական պատմութեան թանգարանը ուր զանազան կենդանիներ, բոյսեր եւ մեռտղները ի տես դրուած են։

Պարտէզը կամուրջով մը միացած է ուրիշ պարտէզի մը զոր կրան Ռօն կը կոչեն իր ձեւին պատճառաւ։ Հոս կը գտնուին բարձրաբերձ ծառեր, անուշահոտ ծաղկիներու ածուներով եւ անգլիական մարգերով։ Կեդրոնը կը գտնուի մեծ ասպան մը չատրուանով որու ջրերը մինչեւ 7 մեթր վեր կը ցայտեն։ Կրան Ռօնը Թուլուզի պարտէզներուն գոհարն է իր կուկիւութեամբ եւ արձաններով։

Նշանաւոր են նոյնպէս նկարչական եւ հնութեանց թանգարանները։ Նկարչական թանգարանը մեծ սրահ մըն է, որու ամէն կողմը պատկերներ իւցոյ դրուած են, մասնաւորապէս Թուլուզցի նեղինակներու երկեր, որոնց թիւը մինչեւ 1000 կը մօտի։

Սրահին մասը կը գտնուի ուրիշ չէնք մը ուր ի տես դրուած են եպիսկոպոսներու գերեզմանաքարեր, արձաններ, պատերազմական տեսարաններ, հռոմէական կայսերու կիսանդրիներ։ Մօտ օրերս ուրիշ նոր թանգարանի մը բացումը տեղի պիտի ունենայ ուր պիտի փոխադրեն վերոյիշեալ երկու սրահներուն պարունակութիւնները։

Հնութեանց թանգարանը որ հարիւր 10 տարիէ ի վեր կառուցուած է, հակառակ իր նորութեան, նշանաւոր է իր հարստութեամբ։ Այս չէնքը մասնաւորապէս եգիպտական, չինական ու ճապոնական նիւթեր կը պարունակէ, նոյնպէս վայրենիներու գործեր, եգիպտական մումիա մը, Թանգրինի պատերազմին գերի առնուած երկու թնդանօթներ որոնք չատ հետաքրքրական են, չինացիներու սիրոյ աստուածուհիին արձանը, վայրենիներու կուռքեր, ճապոնական յախճապակեայ գործեր եւլն։ Ուրիշ սենեկի մը մէջ ի տես դրուած են փերանական զրամներ հին ժամանակներէ սկսեալ, կիհոններ, երկու բեհեզեայ աթոռներ որոնց վրայ նստած են Նարոլէոն առաջին եւ կայսրուհին։

Թուլուզի կարեւոր չէնքերու ցանկը վերջացնելու համար պէտք է յիշել նոյնպէս իր բազմաթիւ եկեղեցիները, որոնց մէջ նշանաւոր է Սէն Սեռնէնի եկեղեցին. գեղեցկութեան, հարստութեան եւ համաչափութեան համար կրնայ ափսոր մը համարուիլ։ Սիրուն չէնք մըն է, երկու կողմէ սպիտակ սիւներով, լայն պատուհաններով, որոնց ապակիները գոնազան տպագիր կը ներկայացնեն։ Մայր խորանը չքնաղատեսակ է կրանիթեայ սիւներով, որոնք խառնուելով սպիտակ սիւներուն հետ հայատեսիլ երեւոյթ մը կ'ընծայեն։ Առատապէս նկարուած է եւ կը ներկայացնէ զանազան սրբազան տեսարաններ։ Նոյնպէս նշանաւոր են եկեղեցիին արտաքին որմերը իրենց թանձրութեամբ եւ հնութեամբ, որոնց մէջ չինուած փոքրիկ խուցեր կը պարունակեն Թուլուզի նախկին կոմսերու ոսկերը։

Ահա համառօտիւ Թուլուզ քաղքին կրնար հետաքրքրութեանց եւ չէնքերուն նկարագրութիւնը։ Այս ամէնը քաղաքին սեփականութիւնն է, որոնց համար ահագին գումարներ ծախսուած են։

Թ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Արտաքին լուրեր

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պիսմարք իշխանին ծննդեան 79րդ. տարեդարձը չատ փառաւորապէս կատարուեցաւ Ֆրիտրիխսրուէի մէջ։ Հեռագիրը արդէն համառօտ տեղեկութիւն մը տուաւ։ Օրագիրները աւելի ընդարձակ նկարագրութիւններ կը բերեն։

Ջահադնացութեան մասնակցած են 3,000 հոգի Համպուրգին, եօթը նուագախումբ ընկերակցութեամբ։ Մէկ ժամին աւելի տեւած է ասոնց անցքը։

Երբ 3,000 ջահերը վառուեցան, անտառներու քնիչը դղեակ երթալով իշխանին խնցուց եղած պատրաստութիւնները։ Այդ ատեն պատուհանը երեւն Պիսմարք իշխանը, կինը, երկու զաւակը եւ ընտանիքին միւս անդամները։ Իշխանը զինուորական համազգեստ հագած էր։

Բայսթագին ընտրութեանց չանձնաժողովին անդամները իրենց ատենադպրին ընտրեցին զ. Ռէյմանը զոյն չնորհաւորիլ իշխանը։ Առաջնորդը կարճատեւ ճառ մը արտասանեց որուն մէջ ըսաւ.

«Ձեր ըրածին յիշատակը պիտի ներչչէ մեր զաւակներուն ու թոռներուն «ուժ եւ զօրութիւն որով պիտի կարենան «նաեւ «Պիսմարք» գոչելով յաղթել Գերմանիոյ թէ ներքին եւ թէ արտաքին «ամէն թշնամիներուն։ Այն ատեն պիտի «հասնի «ժողովուրդներու գարունը» «որուն վրայ ոսկեհօք խօսեցաք Բայրըսկամի մէջ։»

Պ. Ռէյման վերջացուց ճառը երեք անգամ «կեցցէ» պոչելով ի պատիւ իշխանին։ Համպուրգին ժողովուրդը ցնծագին կրկնեց այդ «կեցցէ»ները։

Իշխանը չերմագին չնորհակալ եղաւ զինքը չնորհաւորելու եկողներուն։

«Կը զգամ թէ, ըսաւ, յոգւով հետ թողուցի պաշտօնս, իմ նկատմամբ բարեացակամ զգացումները փոխանակ նուազելու, տարէ տարի աւելի կ'աճին։ Քաղաքական աշխարհի մէջ երբեք չէր տեսնուած որ չորս տարի առաջ հրաժարած նախարար մը, սոսկականներու կողմէ այնպէս պատիւ տանայ ինչպէս ես այժմ։

«Նպատակաւոր ժամանակի մը մէջ պաշտօնի գլուխ անցայ, բայց ես միայնակ չէրի Գերմանիոյ միութիւնը, հայրենակիցներուս բարեացակամութեանը պէտք ունեցայ։ Այդ բարեացակամութիւնը փոխարարձ զգացում ծնուց սրտիս մէջ։ Գերմանացիներուն ուրախութիւնները եւ տառապանքները միշտ զիս պիտի հրաւիրեն կամ տխրեցնեն ինչպէս իմ անձնական ղաղցուիներս։

«Եթէ Գերմանիոյ վճռական քաղաքներուն տասչինը բարեչաջող վիճակ ունի, ամրողջ Գերմանիոյ կացութիւնն ալ բարեչաջող է։

«Կեցցէ՛ արեւմն Համպուրգ քաղքին բարեչաջող վիճակը։»

Պիսմարք ասքի վրայ հանդիսատես եղալ չահադնացութեան։ Շատ յուզուած կ'երեւէր ժողովրդին ցոյց տուած խանդավառութենէն, եւ յայտարարեց քովը եղողներուն թէ իր աչքերէն անցնող չահադնացներուն դէմքին վրայ արտայայտուած ուրախութիւնը խորին ազատութիւն թալած է իր վրայ։

Չահադնացութենէն յետոյ իշխանը ընդունեց Շեֆսթիպարի, Քարլսրուէի եւ Տարմշտատի Բազմաթուեստեան դըպրոցներու կողմէ պատգամաւոր եկած 6 ուսանողներ, որք ոսկեայ զգեստներն հագած էին եւ սուր կախած։ Իշխանը ծիւխտիայտը քաշելով քան վայրկեանի չափ ուշադրութիւն ունեցաւ հետեւիլին։

—=—

ՍԻԱՄԻ ԽՆԴԻՐԸ

Անցեալ ամսու Սիամի մէջ Ֆրանսայի գաղթական տեսուչ Պ. Կրօկիւրէն սպանուեցաւ Սիամցիներէ, եւ սիամական խնդիրը այդ ճիրէն սկսաւ։ Պանկքոկի դատարանը այժմ անպարտ արձակեց ամբաստանեալ ոճրագործները։ Սակայն 1893 հոկտեմբերին Ֆրանսայի եւ Սիամի մէջեւ գոյացած համաձայնութեան մը համեմատ, Ֆրանսական կառավարութիւնը պիտի նշանակէ վերաքննիչ տեսան մը, որ պիտի բաղկանայ Ֆրանսացի նախագահէ մը ու երկու պատուերէ եւ երկուք ալ սիամացի պատուերէ, եւ որ նորէն պիտի քննէ այդ դործը։

—=—

ՄԻԱՑԵԱԼ-ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Շիկագոյի ցուցահանդէսին վերջին նոր լուրը։ Թիլ Միեխիալ Ոիfors բժշկական թերթը կը հաղորդէ թէ չատ մարդիկ մաքի խանգարում ունեցած են, իբր հետեւանք Շիկագոյի ցուցահանդէսին։

Ընդհանրապէս պնատած է որ երբ մեծ ձեռնարկներ կը բորբոքեն մտքերը, այն ատեն թաքուն չլսխտաւորութիւնը կ'արթննայ եւ մտքերու մէջ խանգարում առաջ կը բերէ։

—=—

ՍՆԳԼԻԱ

Անգլիոյ եկամտական տարին կը վերջանայ մարտ 31ին։ Փակուած հաչուեցոյցին կը տեսնուի որ 1893 մարտ 31էն մինչեւ 1894 մարտ 31 Անգլիոյ գանձարանին հասոյթն է եղած 98.297,362 անգլիական ոսկի, մինչդեռ առջի տարին եղած էր 97,609,579 ոսկի։

ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՎԻՆԵՏԻԿ, 3 ապրիլ

Վիլհելմ կայսրը Ապաձիայէն գալով չորեքշաբթի հոս պիտի հանի։ Ուժգնութեամբ թնդանօթներ ալ պիտի զոյ։

ԼՈՆՏՈՆ, 3 ապրիլ

Ի Րմֆորտ այսօր կատարուած երեսփոխանական ընտրութեան մէջ պահպանողականները յաղթանակի հեռագիրներ կը հրատարակուին, որոնց մէջ ահարկու թիւեր ցոյց կուտային թէ այդ յաղթանակները սոսկալի նշած էին։

Եւ օր մըն ալ, Մանչեսթրի մէջ վիրաւորուող կամ մեռնող սպաներու երկայն ցանկին մէջ տեսաւ համաստանուն մը, որ կարծես միսներուն մէջտեղ կը պղպջիկնար ու չէր ուզեր աչքերուն հրաւիրել իր վրայ։

Այդ անունը Ժիւլիէն Բէմոնտէի անունն էր։

Հարիւր անդամ կարդաց պարն ու չէր կրնար աչքերուն հաւատալ։ Այս բանը անդթութիւն մը, անիրաւութիւն մը կ'երեւնար իրեն։ Չէր լար։ Ասպէս կարած էր, կարծես խիստ ծանր բան մը ինկեր էր գլխուն վրայ։

Այնքան ապշեր, այնքան շուարեր էր որ, չէր նշմարեր թէ Ժիւլիէնի անուանը դէմ մանաւանդ ծանօթագրութիւն մը կար։

Եւ այդ ծանօթագրութիւնը, որ կրնար յոյս մը համարուիլ, կ'ըսէր. «անհերետութեամբ»։

Երբ Մարկրիթ քիչ մը պաղարիւնութիւն ստացաւ ու այս բառը կարդաց, գլուխը թօթուեց։ Զմտաբերեց որ Ժիւլիէն թերեւս գերի բռնուած էր։ Անհերետութեամբ բառը ոչ վիրաւորեալ կը նշանակէր եւ ոչ մեռեալ։ Կարելի չէր որ վերադառնար։

Մարկրիթ ատոնց եւ ոչ մին մտածեց։ Իրեն համար ամէն բան լմնցեր էր։

Արդէն Ժիւլիէնի լռութիւնը նոյն բանը կը հաստատէր։ Եթէ մեռած չըլլար, պիտի գրէր։

Մինչեւ իսկ եթէ ծանրապէս վիրաւորուած ըլլար, միջոց մը պիտի գտնէր անոր երկու խօսք գրելու եւ սիրոյն հանդարտեցնելու։

Խաղաղութեան գաչնագիրն առտուգրուեցաւ Վիլլաֆրանքայի մէջ։

Չինուորները Ֆրանսա վերադարձան եւ ժողովուրդը ցնծութեամբ ընդունեց զանոնք։

Ինչ ինչ ամէն բան հանդարտեցաւ։

Երկու կողմէն մեռնողները համրեցին— սոսկալի՛ հաշուեկիռ։

Եւ Ժիւլիէն Բէմոնտէ, որ անհերետեալ եղած էր, մեռնողներուն կարգը գըրուեցաւ։ Մարկրիթ այս բանը ոչ միայն Աստուծոյ մէկ անգթութիւնը կը համարէր, այլ եւ Ժիւլիէնի մէկ անկրաւութիւնն իրեն նկատմամբ։ Ինքն այսպէս լքուելու արժանի չէր։ Եթէ Ժիւլիէն պատուական ընտրելի քաղէներու ըստ ուսոյ մեծամասնութիւնը չահեցաւ։

Պելգրատ, 4 ապրիլ

Նախարարական եւ ներքին գործոց նախարար անուանուեցաւ Պ. Նիքոլայէվիչ, Պ. Լազարիչ արտաքին գործոց, Բէլիմովիչ ելմտական, գործավարութեան Խառն Ժողովին ներկայացուցած էր ի վաւերացումն։

Սրդ. Խառն Ժողովը յետ քննութեան վաւերացուցած ըլլալով այն կանոնադիրը, խորհուրդն իր այս չորեքշաբթի օրուան նստին մէջ այս մասին հարկ եղած օրինական դործողութիւնները կատարեց թերթին ազատօնարհով Իւթիւճեան Կաբարեա էֆէնտիի հետ եւ միանգամայն, ըստ Յրդ. յօդուածին տրամադրութեան նոյն կանոնադրին, բնարեց խմբագրական մասնախումբը հինգ ձեռնհաս ուսուցիչներէ, անոր սրամադրութեան տակ դնելով մինոյն նպատին անօրէն մը, տպագրութեան, բաժանորդագրութեան եւ հաչուակալութեան գործերը կատարելու համար։

Խմբագրական մասնախմբին անդամներն են.

Ռէմիկս էֆ. Գէրակէեան
Յովհաննէս » Սէֆեան
Գարսեղ » Մալխիեան
Յովհաննէս » Հինդլեան
Մ. Երան » Մօզեան

Խմբագրական մասնախումբը հրաւիրուած է իր առաջին նիստը կազմել այս կիրակի, ժամը 7ին, ի Պերպերեան վարժարան, խնդրին մասնաւորութեանց վրայ խորհրդակցելու եւ ըստ այնմ գործի ձեռնարկելու համար։

—o—

Գումարտակի աղջային երկաթ վարժարաններուն նորընծայ հոգաբարձութիւնը կազմուած եւ աթոռակալը թաղական խորհրդին կողմանէ ներկայացուած ըլլալով, Ու-

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ՉԱՒԱԿԸ

ՑԱՌԱՁԱԲԱՆ

ՀՐԱՄԱՆՈՎ ԱՄԵՐԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

2.

Նոյեմբեր ամիսը կը քալէր միշտ իր երագին մէջ բնկղմած, դեռ կատարեալ չսթափած ու արբշնռ եւ չբռթունքներուն վրայ կը զգար Ժիւլիէնի հրակէզ համբոյրներուն թողած զգացողութիւնը։

Եւ ծառուղիին ծայրն անհերետեալ եղած առանց անդամ մը դառնալու դէպի երիտասարդը, վասն զի այն միջոցին աչքերնի վրայ չէր ապրիր ան։

Եւ Բաթօշ, ոտքի վրայ կայնած, աչքը քթթելով ու առանց այլայլութեան իր ծխամորճը մաքրելով, քթին տակէն կը մրմռար.

—Տեսնե՛նք, տեսնե՛նք։

Եւ անշուշտ այս վատ ու նենգաւոր արիկային մտքին գէշ բան մը անցաւ, անշուշտ գիւրաւ չահուելիք ստակի մը չայրը ըղձաց աչքին, վասն զի բերանը բացաւ, աչքերը կծկեց ու սկսաւ խընդալ— բայց անանկ այլանդակ ծիծաղով մը, որ գինքը ոտքէն մինչեւ գլուխը կը ցնցէր — առանց սակայն աղմուկ հանելու։

—Տեսնե՛նք, տեսնե՛նք։

Եւ ինքն ալ Մարկրիթի պէս սկսաւ դէպ ի Մալրալիւ երթալ։

Ե.

Մարկրիթ չայնդրդ չարթուններուն ալ քանի մը նամակ ստացաւ Ժիւլիէնէն։

Սրատառնջութեամբ կը հետեւէր աւստրօ-իտալական պատերազմին բոլոր անցքերուն։ Պատերազմը ահել էր։ Ամէն անգամ որ վիրաւորեալներուն եւ մեռնողներուն պաշտօնական թիւը կը կարդար լրագրոյ մէջ, սիրտը ահռելի կերպով կը սեղմուէր։

Արդեօք սիրականն ալ մեռնողներուն մէ՞նն էր մի։ Արդեօք իր երդումը պահեր եւ յաւահատութենէն մղուելով՝ ինքզինքն սպաննել տուե՞ր էր։ Արդեօք մէյ մըն ալ չպիտի՞ տեսնէր զայն։

Եւ սակայն Մարկրիթ իր վերջին նամակին մէջ գրեր էր անոր.

«Ժիւլիէն, պէտք է որ ապրիս, պատիւդ այսպէս կը հրամայէ քեզ։ Մեր գործած յանցանքն զբեղ ապրելու կը պատարտէ։ Ես քու կիւրդ եմ։ Ես լռնէ պիտի բլլամ՝ եթէ դու չպաչպանես զիս... Պէտք է որ ապրիս, Ժիւլիէն, եւ քեզի անանկ յոյս մը պիտի տամ, որ կեանքը պիտի սիրցնէ քեզի... Մեր յանցանքն օր մը երեւան պիտի ելլէ, վասն զի մայր եմ... Կը լսե՞ս, Ժիւլիէնըս, մայր եմ։ Եւ երբ այս բանն իմացուի, ես հոս տանձին եմ ինքզինքս ամէն տեսակ նախատանաց դէմ պաշտպանելու համար... Այս նամակը խընամքով պահէ՛, Ժիւլիէն, ու սրտիդ վրայ դիր... Թերեւս քեզի դալիք վտանգներէդին պահպանէ զքեզ... Թերեւս մահը հեռացնէ քենէ... Կը սիրեմ քեզ, Ժիւլիէ՛ն։»

Այս նամակն իր հասցէին հասա՞ւ արդեօք։

Մարկրիթ չկրցաւ այս բանը հաստկնալ, վասն զի այն օրէն վերջը ա՛լ ամենեւին նամակ մը չստաւ Ժիւլիէնէն։

Իզուր քանի մը ամիսներ ալ զրեց։

Ժիւլիէն չէր պատասխաներ։

Ճակատամարտները կը չարունակուէին, չարժանակի հեռագիրներ կը հրատարակուէին, որոնց մէջ ահարկու թիւեր ցոյց կուտային թէ այդ չարժանակները սոսկալի նշած էին։

Եւ օր մըն ալ, Մանչեսթրի մէջ վիրաւորուող կամ մեռնող սպաներու երկայն ցանկին մէջ տեսաւ համաստանուն մը, որ կարծես միսներուն մէջտեղ կը պղպջիկնար ու չէր ուզեր աչքերուն հրաւիրել իր վրայ։

Այդ անունը Ժիւլիէն Բէմոնտէի անունն էր։

Հարիւր անդամ կարդաց պարն ու չէր կրնար աչքերուն հաւատալ։ Այս բանը անդթութիւն մը, անիրաւութիւն մը կ'երեւնար իրեն։ Չէր լար։ Ասպէս կարած էր, կարծես խիստ ծանր բան մը ինկեր էր գլխուն վրայ։

Այնքան ապշեր, այնքան շուարեր էր որ, չէր նշմարեր թէ Ժիւլիէնի անուանը դէմ մանաւանդ ծանօթագրութիւն մը կար։

Եւ այդ ծանօթագրութիւնը, որ կրնար յոյս մը համարուիլ, կ'ըսէր. «անհերետեալ»։

Երբ Մարկրիթ քիչ մը պաղարիւնութիւն ստացաւ ու այս բառը կարդաց, գլուխը թօթուեց։ Զմտաբերեց որ Ժիւլիէն թերեւս գերի բռնուած էր։ Անհերետեալ բառը ոչ վիրաւորեալ կը նշանակէր եւ ոչ մեռեալ։ Կարելի չէր որ վերադառնար։

Մարկրիթ ատոնց եւ ոչ մին մտածեց։ Իրեն համար ամէն բան լմնցեր էր։

Արդէն Ժիւլիէնի լռութիւնը նոյն բանը կը հաստատէր։ Եթէ մեռած չըլլար, պիտի գրէր։

Մինչեւ իսկ եթէ ծանրապէս վիրաւորուած ըլլար, միջոց մը պիտի գտնէր անոր երկու խօսք գրելու եւ սիրոյն հանդարտեցնելու։

Խաղաղութեան գաչնագիրն առտուգրուեցաւ Վիլլաֆրանքայի մէջ։

Չինուորները Ֆրանսա վերադարձան եւ ժողովուրդը ցնծութեամբ ընդունեց զանոնք։

Ինչ ինչ ամէն բան հանդարտեցաւ։

Երկու կողմէն մեռնողները համրեցին— սոսկալի՛ հաշուեկիռ։

Եւ Ժիւլիէն Բէմոնտէ, որ անհերետեալ եղած էր, մեռնողներուն կարգը գրուեցաւ։ Մարկրիթ այս բանը ոչ միայն Աստուծոյ մէկ անգթութիւնը կը համարէր, այլ եւ Ժիւլիէնի մէկ անկրաւութիւնն իրեն նկատմամբ։ Ինքն այսպէս լքուելու արժանի չէր։ Եթէ Ժիւլիէն

ՎԵՊԻԿ ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տարի Զ. — 1933

Ամսագիր գրականութեան, գեղարուեստի եւ հասարակական կեանքի

Խմբագրութիւն եւ հրատարակչատուն՝ Երեւան, Աբովեան 35

Հրատարակչական թիւ 1310, Պատ. թիւ 1311, Գրաքննութեան թիւ 1313, Պատ. թիւ 1343

Տարեկան բաժանորդագին՝ 6 ամսվայ (Ռ. Տ.)

Առանձին գիրքը 25 կոպեկ (Ռ. Տ.)

ԱՅՍԵՐՈՒՄ ՎԻՊԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. Ֆ. Հ. 4383 — Ա. Ֆ. Հ. 4343

Ս. Ֆ. Հ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. Ֆ. Հ. 4383 — Ա. Ֆ. Հ. 4343

Ս. Ֆ. Հ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՊԻԿ ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տարի Զ. — 1933

Ամսագիր գրականութեան, գեղարուեստի եւ հասարակական կեանքի

Խմբագրութիւն եւ հրատարակչատուն՝ Երեւան, Աբովեան 35

Հրատարակչական թիւ 1310, Պատ. թիւ 1311, Գրաքննութեան թիւ 1313, Պատ. թիւ 1343

Տարեկան բաժանորդագին՝ 6 ամսվայ (Ռ. Տ.)

Առանձին գիրքը 25 կոպեկ (Ռ. Տ.)

ԱՅՍԵՐՈՒՄ ՎԻՊԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. Ֆ. Հ. 4383 — Ա. Ֆ. Հ. 4343

Ս. Ֆ. Հ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. Ֆ. Հ. 4383 — Ա. Ֆ. Հ. 4343

Ս. Ֆ. Հ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՊԻԿ ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տարի Զ. — 1933

Ամսագիր գրականութեան, գեղարուեստի եւ հասարակական կեանքի

Խմբագրութիւն եւ հրատարակչատուն՝ Երեւան, Աբովեան 35

Հրատարակչական թիւ 1310, Պատ. թիւ 1311, Գրաքննութեան թիւ 1313, Պատ. թիւ 1343

Տարեկան բաժանորդագին՝ 6 ամսվայ (Ռ. Տ.)

Առանձին գիրքը 25 կոպեկ (Ռ. Տ.)

ԱՅՍԵՐՈՒՄ ՎԻՊԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. Ֆ. Հ. 4383 — Ա. Ֆ. Հ. 4343

Ս. Ֆ. Հ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. Ֆ. Հ. 4383 — Ա. Ֆ. Հ. 4343

Ս. Ֆ. Հ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՎԱՎՈՐ ՎԱՃԱՌՔԻ ՏՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Տ Ի Ր Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

Ի ՎԱՃԱՌՔԻ ՏՈՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ 1828

Գլխաւոր գրասենեակ, Գահիրէ, Ալ-Ֆագալա փող. թիւ 15

Բաժնետոմար	ֆրանք	10,000,000
Պահեստային դրամ	»	7,630,000
Ընդհանուր ապրանքներու պահեստներ	»	69,244,813
Հաստատուած 1892 թուականին	»	15,328,801
Ընդհանուր գործառնութիւն	»	176,000,000

Ի գ. տարին Ընդհանուր ժողովը հաստատած է Հիմնադիր Խորհուրդին կողմէ առաջարկուած հետեւեալ բաշխումը «Հիմնադրամի կանոնագրութեան 118 ԲԱԺՆԻ.

Ընդհանուր գործառնութիւններէ ստացուած զուտ շահոյթ

Ընդհանուր պահեստներու արժէքի նուազում	7,250,000,000 ֆրանք
Ապահովագրական ընկերութեան մասնակցութիւն	225,000,000 »
Տարեկան գործադրութեան ծախսեր	20,000,000 »
Մնացորդ զուտ շահոյթ	53,000,000 »

Այս շահոյթէն, որ հաշուեկշիռի 4 տոկոսը կազմող 170 միլիոն ֆրանքի գումարին կը հաւասարի, Խորհուրդը որոշած է հետեւեալ կերպով բաշխել.

Ընդհանուր պահուստներու համար 2 տոկոսի համապատասխան գումարը, որ կը հաւասարի 80 միլիոն ֆրանքի